

Силабус курсу СОЦІАЛЬНА МЕДІАЦІЯ

Освітньо-професійна програма:
«Соціальна Педагогіка»
Галузь знань: 01 – Освіта/Педагогіка
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Кількість кредитів: 4.
Дні занять: згідно розкладу
Консультації: четвер 14.00-16.00, ауд. 232
Рік навчання: 2. Семестр: 3.
Мова викладання: українська
Форма навчання: денна/заочна

Викладач курсу:	доктор педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Калаур Світлана Миколаївна
Контактний телефон	0982623656
Е-mail викладача:	svitlanakalaur@gmail.com ; kalaur@tnpu.edu.ua
Формат дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 4 (120 год.)

Опис дисципліни

Дисципліна «Соціальна медіація» спрямована на формування у магістрантів теоретичних знань про місце і значення медіаторських послуг у професійній діяльності майбутнього соціального працівника.

Мета викладання навчальної дисципліни «Соціальна медіація» полягає у формуванні у магістрантів теоретичних уявлень про медіаторську діяльність як галузь гуманітарного знання, її об'єкт і предмет та основні категорії, розкриття процесу організації та проведення ділових прийомів; знайомство з основними підходами до надання послуги медіації.

У процесі вивчення навчальної дисципліни у магістрів формуються такі *компетентності*:

ЗК 1	Уміння спілкуватися усно та в письмовій формі державною мовою. Володіння базовими навичками комунікації іноземною мовою. Здатність здійснювати ділову комунікацію з метою отримання інформації, необхідної для вирішення завдань діяльності. Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
ЗК 2	Здатність усвідомлювати потребу у професійному саморозвитку; вдосконалювати наявні професійні уміння та навички відповідно до вимог професійного середовища та розвивати нові професійно-значущі якості; адекватно оцінювати позитивні зміни у професійній діяльності та оволодіння новими знаннями та методами професійної діяльності на основі використання сучасних інформаційних технологій. Готовність до ведення дистанційної освітньої та консультативної діяльності, використання комп'ютерних і мультимедійних технологій у викладацькій діяльності
ЗК 3	Здатність до прогнозування стратегії професійної діяльності; застосовувати знання та розуміння основних концепцій, теорій та фактів для прогнозування стратегії професійної діяльності, дотримання етичних стандартів у соціально-педагогічній діяльності; визначати шляхи вирішення моральних проблем та приймати адекватне професійне рішення в етичних питаннях; постійно працювати над власними цінностями, поглядами.
ФК 3	Здатність до налагодження взаємозв'язку та взаємодії з громадськими, соціальними та державними структурами для вирішення професійних завдань; володіння знаннями щодо стратегії та тактики налагодження зв'язків з представниками різних соціальних інституцій, ЗМІ та вміння їх застосовувати у професійній діяльності.

ФК 8	Здатність вивчати та узагальнювати передовий досвід соціально-педагогічної діяльності; включатися в інноваційні процеси, бути їх ініціатором; забезпечувати ефективну взаємодію всіх учасників інноваційного процесу. Здатність проводити експертизу науково-дослідних робіт в соціально-педагогічній сфері.
ФК 12	Організація сприятливого середовища у різних соціальних інституціях; готовність мобілізуватись до дій в екстремальних ситуаціях; визначати фактори агресивного середовища, прогнозувати наслідки його впливу на дитину; визначати шляхи створення безпечного й розвивального середовища; розробляти методичні рекомендації з питань створення сприятливого середовища в різних соціальних інститутах.
ФК 13	Організація сприятливого середовища у різних соціальних інституціях; готовність мобілізуватись до дій в екстремальних ситуаціях; визначати фактори агресивного середовища, прогнозувати наслідки його впливу на дитину; визначати шляхи створення безпечного й розвивального середовища; розробляти методичні рекомендації з питань створення сприятливого середовища в різних соціальних інститутах.
ФК 16	Посередництво між клієнтами та структурами, що надають послуги, з метою максимізації соціально-педагогічних ресурсів відповідно до потреб та інтересів споживачів послуг.

Структура курсу

Години лек./сем	Тема	Результати навчання	Завдання
2/1	Загальна характеристика процесу медіації, вибір посередника	Розуміти сутність процесу медіації та її переваги. Знати основні принципи медіації, та оволодіти основними моделями медіації	Усне опитування
2/1	Медіація як явище європейських правовідносин. Законодавче забезпечення медіаторської діяльності фахівців соціальної сфери	Розуміти законодавче забезпечення медіаторської діяльності. Уміти характеризувати зарубіжний досвід медіаторської діяльності	Написання рефератів, есе
2/1	Кодекс етики медіатора	Засвоїти засади регулювання медіації відповідно до положень Директиви Європарламенту «Про деякі аспекти медіації в цивільних і господарських спорах». Знати Європейський кодекс поведінки медіатора.	Термінологічний диктант
2/1	Функції медіатора та стадії проведення медіації	Засвоїти функції медіатора та стадії медіації. Уміти здійснювати оцінку ефективності посередницької діяльності.	Письмове опитування
2/2	Особливості сімейної медіації	Засвоїти особливості сімейної медіації та її золотий принцип. Знати правові засади запровадження процедури сімейної медіації у роботі органу опіки та піклування.	Усне опитування
2/2	Медіація у кримінальних справах	Знати кримінально-правові підстави звільнення від відповідальності, призначення покарання та звільнення від покарання та його відбування в аспекті можливості застосування медіації.	Конспект лекції та відповідні джерела
2/4	Психологія ділового спілкування та ведення службового листування	Уміти характеризувати діловий психологічний клімат. Знати особливості поведінки зі співрозмовниками різних	Презентації та есе

		психологічних типів.	
2/2	Зміст та організація ділових переговорів	Опанувати стратегії взаємодії з партнерами по переговорах. Знати алгоритм ведення ділових переговорів та методи ведення переговорів	Письмове опитування
4/2	Національні особливості ведення переговорів з іноземними партнерами	Освоїти особливості ведення переговорів з іноземними партнерами.	Усне опитування, тестування, робота з методиками, розробка електронних газет

Індекс у матриці ОП	Програмні результати навчання
ПРН 8	Визначати причини виникнення конфлікту, альтернативного врегулювання конфлікту виступаючи у якості медіатора та фасилітатора.
ПРН 12	Здійснювати та організовувати корекційно-розвивальний процес: надання реабілітаційних послуг в центрах, комплексах, службах із відновлення психологічного, морального, емоційного стану та здоров'я клієнтів.
ПРН 13	Пропонувати власні способи вирішення соціальних завдань і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

Рекомендовані джерела

1. Коростіль М. П. Медіація як спосіб вирішення конфлікту. Впровадження в освітній простір відновних практик / М. П. Коростіль // Психологічна культура вчителя в контексті викликів сучасності : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Тернопіль, 5-6 квітня 2017 р.) / укладачі : В.Є. Кавецький, А.В. Вихрущ, О.Я. Жизномірська, Т.Г. Дідух. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. – С. 146–150.
2. Бесемер Христоф. Медиация. Посредничество в конфликтах / Пер. с нем. Н. В. Маловой. – Калуга, «Духовное познание», 2004. 176 с.
3. Максудов Р. Р. Восстановительная медиация: идея и технология: Метод. рекомендации. – М. : Институт права и публичной политики, 2009. 72 с.
4. Кодекс етики медіатора [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ukrmediation.com.ua/ua/about_center/mediator_code_of_ethics/
5. Конфликт и карта медиации / Н. М. Лаврова, В. В. Лавров, Н. В. Лавров. СПб. : Бريدج. 2012. 144 с.
6. Заверико Н. В. Медіація як технологія розв'язання конфліктів серед підлітків: вітчизняний та зарубіжний досвід / Н. В. Заверико // Соціальна педагогіка : теорія та практика. 2012. №2. С. 28–33.
7. Базовый курс медиации: рефлексивне заметки / М. С. Бойко и др.; под. ред. С. В. Лабода. – Минск : Медисонт, 2011. 316 с.
8. Лeko Б. А. Медиация : підручник / Б. А. Лeko, Г. В. Чуйко. Чернівці : Книги – XXI, 2011. 462 с.
9. Бесемер Х. Медиация. Посредничество в конфликтах / Х. Бесемер. : Пер. с нем. Калуга : Духовное познание, 2004. 176 с.
10. Лeko Б. А. Медиация : підручник / Б. А. Лeko, Г. В. Чуйко. Чернівці : Книги – XXI, 2011. 462 с.

11. Практикум з конфліктології / Г. Ложкін, Є. Юрковський, І. Моначін. Тернопіль : Воля, 2005. 168 с.
12. Нагаєв В. М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант): Навчальний посібник / В. М. Нагаєв. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 198 с.
13. Конфліктологія та теорія переговорів : Підручник / Є. Б. Тихомирова, С.Р. Постолювський. Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. 240 с.
14. Даниленко О. Роль якісних методів у дослідженні соціальних конфліктів / О. Даниленко // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2006. № 1. С. 110–123.
15. Казаков В. Концепція нового соціального конфлікту Алена Турена / В. Казаков // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2008. № 3. С. 151–168.
16. Кунцевська А. Витоки інтраперсональних конфліктів у соціальних працівників (за матеріалами тренінгів) / А. Кунцевська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Соціологія. Психологія. Педагогіка / Відп. ред. В.Б. Євтух. К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2006. Вип. 24 – 25. С. 48–54.
17. Петришин Г. Конфлікт як соціальне явище (матеріали до лекції) / Г. Петришин // Наукові записки ТДПУ ім. В. Гнатюка. Сер. Філософія / Ред. кол. : М.М. Алексієвець, В.Д. Бондаренко, М.Г. Братасюк та ін. Тернопіль : ТДПУ, 2003. Вип. 11. С. 171–178.
18. Русинка І. І. Конфліктологія. Психотехнології запобігання і управління конфліктами : навчальний посібник для студ. екон. спец. ВНЗ / Іван Русинка. К. : Професіонал, 2007. 332 с.
19. Орендарчук Г. Соціологія конфлікту : матеріали до лекції / Г. Орендарчук, О. Розумович // Наукові записки ТДПУ ім. В. Гнатюка. Сер. Філософія / Ред. кол. : М. М. Алексієвець, В. Д. Бондаренко, М. Г. Братасюк та ін. Тернопіль : ТДПУ, 2003. Вип. 11. С. 182–189.
20. Іщенко Ю. Конфлікти як предмет гуманітарної перспективи : соціальна філософія / Ю. Іщенко // Філософська думка. 2010. № 2. С. 97–105.
21. Конфліктологія : підручник для студентів ВНЗ юрид. спец. / Л. М. Герасіна, М. І. Панов, Н. П. Осіпова та ін. Х. : Право, 2002. 256 с.
22. Ємельяненко Л. М. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. М. Ємельяненко, В. М. Петюх / За заг. ред. В. М. Петюха, Л. В. Торгової. К. : КНЕУ, 2003. – 315 с.
23. Прибутько П. С. Конфліктологія : навчальний посібник / П. С. Прибутько, Р. В. Михайленко, Л. М. Дубчак та ін. К. : КНТ, 2010. 136 с.
24. Іщенко Ю. Конфлікт як предмет гуманітарної перспективи : соціальна філософія / Ю. Іщенко // Філософська думка. 2010. №2. С. 97–105.
25. Бурлай Є. Конфлікт і закон : [соціологія права] / Є. Бурлай // Філософія права і загальна теорія права. 2013. №2. С. 320–335.

Допоміжні

1. Ішмутаров А.Т. Конфлікт і злагода. Основи когнітивної теорії конфліктів. – К.: Наукова думка, 1996.
2. Ділові контакт из іноземними партнерами : навч.-практ. посіб. Для бізнесмена / Укладач Ю. І. Палеха / За заг. Ред. І. І. Тимошенка. – К. : Вид-во Європ. Ун-ту, 2005. – 284 с.
3. Пірен М. І. Конфліктологія: Підручник. – К.: МАУП, 2003.
4. Корекційно-виховні заходи у підготовці психолога-практика : метод. посібник / С. М. Аврамченко, т. І. Білуха, І.В. Євтушенко. – Ялта : Кримський гуманітарний університет, 2006. – 86 с.
5. Дороніна М. С. Культура ділового спілкування і партнерства : навч. собіб. / М. С. Дороніна, А. В. Дороніна. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 202 с.
6. Чмут Т. К. Етика ділового спілкування : навч. посіб / Т. Чмут, Г. Чайка. – 6-е вид., випр.. і допов. – К. : Знання, 2007. – 230 с.
7. Драгомирецька Н. М. Мистецтво ділового спілкування : навч. посіб. для студ. спец. «Держ. управ.». – Одеса, 2007. – 151 с.

8. Кубрак О. Етика ділового та повсякденного спілкування : навч. посіб. / Олег Кубрак. – 3-тє вид., стереотипне. – Суми : Університетська книга. – К. : ВД «Книгарня Ольга», 2005. – 221 с.
9. Тимошенко Н. Корпоративна культура : Діловий етикет : навч. посіб. / Наталія Тимошенко. – К. : Знання, 2006. – 392 с.
10. Карпушина М. Г. Система методів та форм навчання у формуванні вмінь вирішувати проблемні ситуації / М. Г. Карпушина // Вісник Запорізького національного університету / голов. ред. Локарева Г. В. – Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2013. – № 2 (20) : Педагогічні науки. – С. 36–47.
11. Декларація принципів толерантності. Утверждена резолюцией 5.61 генеральной конференции ЮНЕСКО от 16 ноября 1995 года / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.studmed.ru/docs/document1452/content>.
12. Казміренко В. П. Засади когнітивної психології спілкування : моногр. / [В. П. Казміренко та ін.] ; за наук. ред. д-ра психол. наук, проф. В. П. Казміренка. – Кіровоград : Імекс, 2013. – 389 с.
13. Карамушка Л. М. Психологія управління конфліктами в організації (на матеріалі діяльності освітніх організацій) / Л. М. Карамушка, Т. М. Дзюба – К. : Науковий світ, 2009. – 268 с.
14. Семиченко В. А. Підготовка майбутніх педагогів до конструктивного вирішення міжособистісних конфліктів / В. А. Семиченко, М. В. Семиченко // Конфлікти в педагогічних системах : матеріали наук.- практич. конф. – Вінниця : ВДТУ, 1997. – С. 271–273.
15. Філь С. С. Поняття конфліктологічної компетентності студентів, які в майбутньому працюватимуть з людьми / С. С. Філь // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gisap.eu/ru/node/750>
16. Ващенко І. В. Конфлікти : сучасний стан, проблеми та напрямки їх вирішення в органах внутрішніх справ : [монографія] / І. В. Ващенко. – Х. : ОВС, 2002. – 256 с.
17. Гіренко С. П. Конфліктологічна компетентність фахівця як чинник їх психологічної безпеки / С. П. Гіренко // Актуальні проблеми роботи з персоналом у правоохоронних органах МВС України : матеріали наук.-практич. конф., 27 листоп. 2008 р., м. Харків / ХНУВС. – Х., 2008. – С. 41–46.
18. Долинська Л. В. Психологія конфлікту: Навч. посібн / Л. В. Долинська, Л. П. Матяш-Заяц. – К. : Каравела, 2013. – 304 с.
19. Довгань Н. Конфлікт – феномен суспільного розвитку, його суть, складові / Н. Довгань // Збірник наукових праць УАДУ. – К., 2002. – Вип. 2. – С. 291–297.
20. Пов'якель Н. І. Психологічні засади формування когнітивних умінь продуктивного розв'язання конфліктних ситуацій у педагогічних системах / Н. І. Пов'якель // Конфлікти в педагогічних системах : матеріали наук.-практич. конф. – Вінниця : ВДТУ, 1997. – С. 255–258.
21. Іонова О. М. Теоретико-методологічні засади дослідження проблеми конфліктів у педагогіці / О. М. Іонова // Духовність особистості: методологія, теорія і практика: зб. наук. праць. – Луганськ : СНУ, 2005. – Вип. 2 (8). – С. 72–85.
22. Лукин Ю. Ф. Конфликтология : управление конфликтами (Management of the Conflicts) : учебник для студ. высш. учеб. заведений / Ю. Ф. Лукин. – М. : Трикта : Академ. Проект, 2007. – 799 с.
23. Гірник А. М. Основи конфліктології: навч. посіб. / А. М. Гірник. – К. : Києво-Могилянська академія, 2010. – 222 с.
24. Антонов Г. В. Конфлікт як предмет дослідження: педагогічний аспект / Г. В. Антонов // Теорія та методика навчання та виховання : зб. наук. праць. – Х. : ХДПУ, 2004. – Вип. 13. – С. 20–27.
25. Гірник А. М. Основи конфліктології: навч. посіб. / А. М. Гірник. – К. : Києво-Могилянська академія, 2010. – 222 с.
26. Антонов Г. В. Конфлікт як предмет дослідження: педагогічний аспект / Г. В. Антонов // Теорія та методика навчання та виховання : зб. наук. праць. – Х. : ХДПУ, 2004. – Вип. 13. – С. 20–27.

27. Білоконенко Л. А. Український міжособистісний конфлікт : [монографія] / Л. А. Білоконенко. – Київ : Інтерсервіс, 2015. – 335 с.
28. Долинська Л. В. Психологія конфлікту : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. В. Долинська, Л. П. Матяш-Заяц. – К. : Каравела, 2013. – 303 с.
29. Петришин Г. Р. Конфліктологія : навч.метод. посіб. / Галина Петришин. – Тернопіль : ТНПУ, 2014. – 64 с.
30. Русинка І. І. Конфліктологія. Психотехніки запобігання і управління конфліктами : навч. посіб. для студ. економ. спец. ВНЗ / І. І. Русинка. – К. : Професіонал, 2007. – 332 с.
31. Скібіцька Л. І. Конфліктологія : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л. І. Скібіцька. – 2-ге вид. – К. : Кондор, 2009. – 384 с.

Політика оцінювання

● **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та підсумкових тестувань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

● **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1. (теми 1-7) – обговорення, розгляд питань, тестування	40
Модуль 2. (теми 8-16) – обговорення, розгляд питань, виступ з повідомленнями, тестування, розв'язування проблемних ситуацій, презентація есе, газет, вебінарів	40
Залік (теми 1–10). Підсумковий контроль у тестовій формі	20

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		<i>Для заліку</i>
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	зараховано
75-84	C	
64-74	D	зараховано
60-64	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни